

НАЦІОНАЛЬНА ЗРАДА

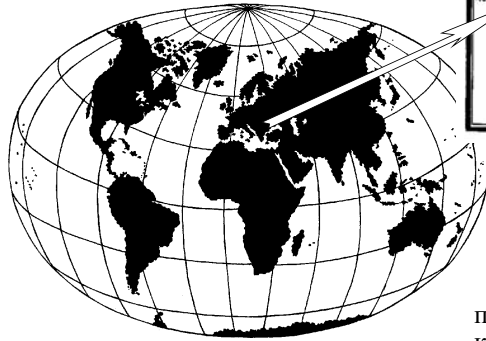
Якщо подивитися на історію української нації та Української держави в глибину віків і у недавнє минуле, без великих зусиль можна встановити, що основними факторами, які спричиняли їхній упадок – упадок нації і упадок держави – були: зовнішня агресія і внутрішня зрада.

Свою статтю хочу присвятити цьому другому факторові, якому ми тепер, трохи ще під впливом незалежницької ейфорії, приділяємо надто мало уваги. Тверді й дуже переконливі факти найновішого часу, однак, свідчать, що примара внутрішньої національної зради – як і загроза зовнішньої інтервенції – супроводять формально новостворену Українську державу буквально від моменту її народження.

Кілька, на мою думку, переконливих прикладів. Грудневий референдум 1991 р. дав рішучу відповідь українській нації, відповідь, яку підтримала також основна маса національних меншостей, – Україна має бути незалежною державою. Як би там різні політики – і політикини – не намагалися викручувати і перекручувати зміст і значення слова «незалежність», але не підлягає сумніву, що «незалежна держава» – це держава вільна, самостійна, позбавлена будь-якого політичного і військового контролю з боку якоїсь вищої політичної структури.

Як відповідь на проголошення незалежності – Україна негайно отримала участь у СНД; як відповідь на ясну волю нації – підпис Президента на акті про утворення СНД та ратифікацію умови Верховною Радою. Яскравіше заперечення волі нації взагалі придумати важко.

У сьогоднішньому дуже неспокійному європейському, зокрема східно-європейському, світі, в якому колишні та сучасні панівні нації з незвичайною легкістю викликають міжнародні та міждержавні конфлікти для того, щоб у такий спосіб зберігати свою гегемонію, навіть для людини, що не заглиблюється в лабіринти політики, ясно, що основним гарантом незалежної держави є її збройна сила. Тому після політичного удару по Україні – вступу її до СНД – було нанесено не менш сильний удар по армії, яку практично обеззброєно. Знову не треба бути великим політиком, щоб зрозуміти, що при співставленні держави, озброєної велетенськими засобами масового знищення, стратегіч-



ждав гарантій безпеки і оборони України. Хто керував в Україні цим механізмом обеззброєння держави? Чому мовчить Головнокомандуючий?

Цілий ряд подій, які відбулися вже після вивезення тактичних атомних ракет з України, свідчить про те, як низько впав престиж держави – зрозуміло чому, оборононездатної держави. Загострення ситуації в Криму, антиправний акт Росії відносно Криму з денонсуванням рішень з перед майже 40 років (таким чином можна денонсувати всі післявоєнні кордони в Європі й цілком «законно» розв'язати нову світову війну); візит польського президента до Москви з демонстративним ігноруванням Києва для, як говорять деякі оглядачі, монтування спільної антиукраїнської групи натиску; політичне сповільнення процесу перетворення формального визнання України у фактичне – хоча б на дипломатичному рівні. Саме після вивезення ракет з України значно активізувалися антиукраїнські сили типу п'ятої колонії з вимогами відновлення Донецької чи Донецько-Криворізької республіки, відокремлення «русинського» Закарпаття і т. д. Саме після вивезення ракет справа Чорноморського флоту зайшла в абсолютну капітулянтську безвихідь.

Ми чимраз краще починаємо розуміти – хоча б на прикладі інших держав (бо в Україні про це говорити і писати «не положено»), що т. зв. конверсія оборонної промисловості – це пуста видумка. Жодна реальна конверсія оборонних підприємств не є можлива; неможливо переробити танковий завод на фабрику для випуску чайників. Під словом «конверсія» приховується ліквідація української оборонної промисловості, ліквідація, що починається переважно від скасування спеціалізованих конструкторських бюро, від закриття окремих цехів, а кінчається припиненням праці цілого

ними і тактичними ракетами, з державою, позбавленою атомної зброї, масивна перевага є на боці атомної держави, тим більше такої, яка традиційно, протягом століть, дуже легко міжнародні умови перетворювала у клаптик паперу.

Україну обеззброїли. Вивезення тактичних атомних ракет завершилося майже за два місяці до того й так не зрозумілого терміну (1 липня), коли таке вивезення мало бути закінчено. Є кілька дуже темних обставин цієї справи. Вивезення ракет велося без укладення будь-якої українсько-російської умови, якою Росія хоча б декларувала (справжню ціну таких декларацій ми знаємо), що атомна зброя не буде застосовуватися проти України. Навпаки, ми пригадуємо ельцинське бряжчання атомною зброєю по відношенню до України ще у жовтні минулого року. Ми пригадуємо заяви Головнокомандуючого збройними силами України – він же Президент держави, – що вивезення тактичних ракет до Росії припиняється, бо немає гарантій, що їх знищать. Відповідь Головнокомандуючому – дотермінове вивезення тактичних ракет нібито поза його спиною. Досі ніхто не почув пояснення про те, за чіми – в даній ситуації – лише внутріукраїнськими наказами вивезено було зброю, що єдина могла захистити Україну від її найбільшого ворога. Хочу підкреслити, що передача єдиної ефективної оборонної зброї України ворогові відбувалася під шаленим натиском США та інших країн Заходу, від яких, до речі, ніхто з українських властимушців навіть не за-

підприємства. Не кажучи вже про те, як можна здійснювати конверсію оборонної промисловості, не маючи схваленої і затвердженої української військової доктрини.

У цілому світі держави-метрополії беруть під захист свої національні меншості, що проживають в інших державах. Україна як держава не зробила цього ні разу. Зрештою, ця держава не захищає своїх українців у власній державі від цькування, переслідувань, дискримінації – отже, яким чином держава верхівка може дійти до того, щоб захищати українців цілком нормальним дипломатичним шляхом поза межами України. Жодних демаршів, жодних міждержавних умов, які б гарантували просто людські права українцям у Росії (повернення їм хоча б справжньої національності, ліквідованої паспортною системою з примусовим записом «русский»), у Польщі, Молдові (бо заяви Президента тут мало), Румунії, Словаччині. Угорщина не боїться захищати угорців у Румунії і в Україні; Німеччина бере під своє крило дискримінованих німців з цілого світу; Туреччина боронить турків, узагалі турків, а навіть просто мусульман Середньої Азії, Закавказзя, Болгарії і навіть далекої Боснії. Адже захист українських меншостей – це ж національний обов'язок нашої держави.

У мене немає можливості перелічувати далі такі яскраві прояви національної зради. Їх надто багато. З довгого переліку можна ще виділити такі події і факти, як присяга т. зв. луганських козаків на вірність Росії, порушення військової присяги, складеної в Україні, офіцерами і генералами збройних сил України, бар'єри на шляху повернення офіцерів-українців на батьківщину, відмова утворити мобільні сили швидкого реагування, укомплектовані національними кадрами, відмова організувати дійову українську військову розвідку, організація антиукраїнських політичних об'єднань на території України, передача важливої документації – наукової, технічної (зокрема патентів), історичної (архів-

них матеріалів з історії національно-визвольної боротьби українського народу) Москві, невстановлення митного кордону між Україною – та Молдовою, Росією, Білоруссю. До національної зради я залічив би дуже болючі й гидкі факти переходу псевдодемократичної номенклатури на позиції старої партійної, як правило, промосковської номенклатури; відмову властимущих – та наукоімущих – захищати український народ від наклепів, від дезинформації, від цькування.

На закінчення ще про два моменти – спроби пояснення розгалужених проявів національної зради та співвідношення понять національна зрада та державна зрада і державні злочини.

Посилено пропагується (але не аналізується) у нас фаталістичне ставлення до різноманітних проявів національної зради. Мовляв, у нас якийсь спонтанний і мимовільний, незалежний від волі людей параліч влади. Дуже це мила і смішна казочка. Загальновідомо, як бажання влади – саме влади, її виконання – притягає людей, а тут намагаються переконувати, що уряд, парламент, бюрократія не в силі виконувати владу. Справа явно не в цьому, а в саботуванні влади у найчутливіших, найневралгічніших вузлах – саботуванні продуманому і реалізованому дуже хитро. Це явище із справжнім паралічем влади, який може наступити лише тоді, коли в країні панує хаос, викликаний революцією, громадянською війною, заворушеннями, міжнаціональними конфліктами, – немає нічого спільного. В основі т.зв. параліча влади в Україні лежить знову ж одне і те саме явище – глибоке вкорінення, широкі впливи, взаємна спайка носіїв національної зради.

Є юридичні – судові, адміністративні – та й неюридичні засоби боротьби з національною зрадою.

Пригадаю, які злочини, згідно з діючим досі в Україні законодавством, входять у поняття державних. Вони поділяються на дві категорії: перша – особливо небезпечні державні злочини та друга – інші державні злочини. До першої категорії особливо небезпечних державних злочинів входять: зрада Батьківщини (навмисне порушення суверенітету, територіальної цілісності, безпеки і обороноздатності держави, шпигунство, передача державних та військових таємниць за кордон, допомога ворожій державі, змова з метою захоплення влади), далі – терористичні акти, диверсія, саботаж, організація об'єднань, що діють з метою підготовки або здійснення особливо небез-

печних державних злочинів. Саботаж – це діяльність або бездіяльність, скерована на підірив праці промисловості, транспорту, сільського господарства, грошової системи, торгівлі, інших галузей народного господарства, державних установ, громадських організацій з метою ослаблення держави.

До другої категорії – інших державних злочинів – входять такі, як порушення національної рівноправності (тобто пропаганда або агітація для розпалювання національної ворожнечі, обмеження реальних прав залежно від національної приналежності), далі – розкриття державної таємниці (політичної, військової, економічної, відкриттів та винаходів), втрата документів, у яких є державна таємниця, передача чужоземним організаціям відомостей, що є службовою таємницею (зокрема економічного, науково-технічного характеру), бандитизм, контрабанда і т. д.

Дуже хотілося б знати від українських судових органів, від прокуратури, скільки осіб – починаючи з 1 грудня 1991 р. – притягнуто до відповідальності за перелічені вище державні злочини і як їх пока рано. Дуже цікаву інтерпретацію діючих законів дав 5 червня на прес-конференції у Львові керівник СБ України. Він заявив, що, аналізуючи дії кримського керівництва, спеціалісти української безпеки знайшли у них ознаки лише «антиукраїнської діяльності». А за це, мовляв, до судової відповідальності притягати не можна. Залишаю цю заяву без коментарів. А читачів прошу подумати про те, скільки проявів державних злочинів вони бачили, спостерігали, про них знають саме від моменту проголошення Україною незалежності.

Параліч влади? Смішно. Національна зрада, безкарна, нахабна, безсоромна, зухвало захоплює чимраз більше ділянок нашого політичного, військового, економічного, громадського життя при повному потуранні, бездіяльності, а в багатьох випадках – при сприянні та підтримці українських властей-імущих найвищих, середніх та низьких рангів.

Про те, в який спосіб боротися з національною зрадою, що, як ми вже знаємо з історії, веде до упадку держави і нації, здається, ясно – повернення суворого правопорядку. А про способи, як цього добитися, думати і діяти мусимо разом усі ми, ті, що віримо у воскресіння незалежної України.

Ярослав ДАШКЕВИЧ

«Сучасність» № 7, 1992

